

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, 1. XII. 2010r.

RPO-590552-XVIII/09/ST

RPO-635788-XVIII/09/ST

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan
Jerzy Miller
Minister Spraw
Wewnętrznych i Administracji

WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze

Rzecznik Praw Obywatelskich w toku realizacji ustawowych kompetencji, badał tryb i sposób oraz warunki normatywne funkcjonowania patroli rozminowania w szczególności w aspekcie trybu zabezpieczenia materiałów wybuchowych i niebezpiecznych.

Asumpt do podjęcia czynności przez Rzecznika Praw Obywatelskich w tej materii, stanowiło m.in. zdarzenia zaistniałe w dniu 27 maja 2008 roku w G. w postaci eksplozji materiałów wybuchowych zagrażających życiu lub zdrowiu wielu osób zaistniałej na terenie Parku Sprzętu Technicznego Oddziału Specjalnego Żandarmerii Wojskowej usytuowanego na terenie 6 batalionu powietrzno-desantowego w G.

W toku prowadzonych działań ustalono, iż art.25 a ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 67 poz.679 z późn. zm.) stanowi, że o znalezieniu wszelkiego rodzaju materiałów wybuchowych i niebezpiecznych zawiadamia się najbliższy urząd administracji rządowej lub samorządowej, jednostkę organizacyjną Policji lub Państwowej Straży Pożarnej. Nadto w art. 25 b wskazano, iż do oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego mogą zostać użyte Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 25 c powyższej ustawy dodany z dniem 1 lipca 2004r. przez art. 13 ustawy z dnia 29 października 2003r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2003r. Nr 210, poz. 2036) zawiera delegację dla Rady Ministrów do wydania rozporządzenia, które

określić miało szczegółowe warunki oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych, a w szczególności tryb zgłaszania i zabezpieczenia tych materiałów, w tym sposób i zakres udziału Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w realizacji czynności, o których mowa w art. 25b, oraz warunki wyznaczania miejsc przeznaczonych do niszczenia materiałów wybuchowych i niebezpiecznych.

Pomimo rozpoczęcia pierwszych prac nad w/w rozporządzeniem w 2003r. do chwili obecnej nie wydano aktu o mocy powszechnie obowiązującej, który regulowałby w/w kwestie. Także, pomimo upływu dwóch lat od zdarzenia zaistniałego w G., które jak wydaje się, w oczywisty sposób unaocznilo potrzebę normatywnego uregulowania kwestii warunków wyznaczania miejsc przeznaczonych do przechowywania i niszczenia materiałów wybuchowych i niebezpiecznych Rada Ministrów nie wydała rozporządzenia, a tym samym nie zrealizowała upoważnienia zawartego w art.25 c ustawy.

Brak przepisów o mocy powszechnie obowiązującej, które w sposób szczegółowy regulowałyby kwestię oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych należy ocenić negatywnie. Obecnie bowiem te istotne kwestie są regulowane w drodze wytycznych, instrukcji, czy rozkazów. Jak wykazało postępowanie przeprowadzone przez Wojskową Prokuraturę Garnizonową w K. w sprawie o sygn. ..., którego przedmiot stanowiła eksplozja w jednostce w G. ustalenie aktualnie obowiązującego stanu w tej materii budzi szereg wątpliwości, (zwłaszcza na tle instrukcji „Oczyszczanie terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych - Inż. 387/75, która do użytku została wprowadzona z dniem 1 stycznia 1976 r. Zarządzeniem Nr 23 Inż. przez Szefa Wojsk Inżynieryjnych).

Następstwem opisanego aktualnego stanu prawnego w zakresie warunków oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych jest to, iż obecnie w istocie nie ma żadnego powszechnie obowiązującego aktu normującego tę materię.

Być może bezpośrednim skutkiem tego stanu było m.in. składowanie materiałów wybuchowych (kilkadziesiąt pocisków artyleryjskich kal. 76 mmm do 120 mmm, granaty moździerzowe, głowica pocisku raketowego Wurfgranate kalibru 150 mm) w jednostce wojskowej w G. w odległości ok. kilkuset metrów od osiedla mieszkaniowego.

W świetle przeprowadzonych czynności, w dniu 1 października 2010 r. Rzecznik Praw Obywatelskich skierował na ręce Ministra Obrony Narodowej Pana Bogdana Klicha wystąpienie generalne, w którym zwrócił się z prośbą o podjęcie działań mających na celu doprowadzenie do wykonania upoważnienia ustawowego zawartego w art.25 c ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami

wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

W odpowiedzi pismem z dnia 4 listopada 2010 r. Minister Obrony Narodowej poinformował Rzecznika Praw Obywatelskich, iż określenie podmiotu odpowiedzialnego za przygotowanie projektu wskazanego rozporządzenia stanowiło przedmiot sporu kompetencyjnego pomiędzy Ministrami Gospodarki, Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji, który w dniu 11 sierpnia 2010 r. rozstrzygnął Prezes Rady Ministrów uznając, że organem właściwym jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

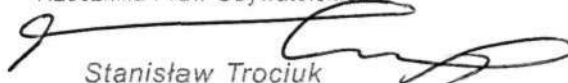
Wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art.25 c powyższej ustawy jest niezbędne dla zapewnienia ochrony tak podstawowych wartości jak życie i zdrowie obywateli.

Wobec powyższego, kieruję na ręce pana Ministra powyższe wystąpienie z prośbą o poinformowanie Rzecznika Praw Obywatelskich, czy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przygotowało projekt rozporządzenia, normującego kwestię warunków oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych, a w szczególności określającego procedurę zgłaszania i zabezpieczenia tych materiałów w sytuacji zagrożenia porządku i bezpieczeństwa publicznego wynikającego z odnalezienia, zabezpieczenia i konieczności unieszkodliwienia materiałów wybuchowych i niebezpiecznych.

W przypadku negatywnej odpowiedzi na powyższe zapytanie, na podstawie art.16 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14 poz.147 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra o podjęcie działań w celu doprowadzenia do wykonania omawianego upoważnienia ustawowego.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich